

UGOVOR
O SOCIJALNOM OSIGURANJU
IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE
I
ČEŠKE REPUBLIKE

Republika Hrvatska
i
Češka Republika

u želji uređivanja međusobnih odnosa na području socijalnog osiguranja,
dogovorile su sljedeće:

ODJELJAK I.

Opće odredbe
Članak 1.

(1) Za potrebe ovog ugovora znače pojmovi:

1. "pravni propisi"
- zakone i druge pravne propise koji se odnose na grane socijalnog osiguranja iz članka 2. ovog ugovora,
2. "nadležno tijelo"
- ministarstvo, odnosno neko drugo tijelo u čiju nadležnost spada područje socijalnog osiguranja iz ovog ugovora,
3. "nositelj"
- instituciju nadležnu za provedbu pravnih propisa iz članka 2. ovog ugovora,
4. "nadležni nositelj"
- instituciju na čiji teret padaju davanja, odnosno obveze,
5. "prebivalište"
- mjesto uobičajenog boravka,
6. "boravak"
- privremeni boravak,
7. "nositelj prava" ili "osoba"
- svaku fizičku osobu, bez obzira na njezino državljanstvo, uključujući i izbjeglice u smislu Konvencije o položaju izbjeglica od 28. srpnja 1951. i osobe bez državljanstva u smislu Konvencije o položaju osoba bez državljanstva od 28. rujna 1954. koja potražuje, ima ili bi imala pravo na davanja za vrijeme boravka na području države ugovornice, sukladno ovom ugovoru,
8. "zaposlenik"
- zaposlenu osobu, osobu samostalnog zanimanja ili osobu koja se takvom smatra kao i svaku izjednačenu osobu osiguranu prema pravnim propisima država ugovornica,
9. "član obitelji"
- osobu određenu kao takvu prema pravnim propisima države ugovornice na čiji će teret biti pružena davanja,
10. "razdoblja osiguranja"
- razdoblja plaćanja doprinosa u sustavu socijalnog osiguranja u skladu s pravnim propisima, razdoblja koja su izjednačena s razdobljima osiguranja, razdoblja prebivanja i druga razdoblja koja se takvima smatraju,

11. "davanja"
    - novčana davanja i davanja u naravi koja se pružaju u granama socijalnog osiguranja navedenima u članku 2.,
  12. "novčana davanja" i "mirovine"
    - sva davanja u novcu ili mirovine, uključujući sve njihove dijelove te sva povećanja, dodatke, izravnavanja i doplatke kao i sve jednokratne isplate i nadoknade,
  13. "davanja u naravi"
    - zdravstvenu zaštitu i ostala nenovčana davanja i usluge,
  14. "obiteljska davanja"
    - redovita novčana davanja koja se priznaju za djecu, prema pravnim propisima jedne ili druge države ugovornice,
  15. "pogrebina"
    - jednokratno davanje u novcu u slučaju smrti,
  16. "davanja za nezaposlenost"
    - novčana davanja u svrhu materijalne zaštite osoba koje traže posao.
- (2) Ostali pojmovi u ovom ugovoru imaju ono značenje koje im se daje u svakoj državi ugovornici u skladu s njezinim pravnim propisima.

Članak 2.

(1) Ovaj se ugovor odnosi na pravne propise o:

1. davanjima za bolest i majčinstvo,
2. davanjima za invalidnost,
3. davanjima u starosti,
4. davanjima nadživjelima,
5. davanjima pri nesrećama na radu i profesionalnim bolestima,
6. pogrebnini,
7. davanjima za nezaposlenost,
8. davanjima za obitelj.

(2) Pravni propisi u smislu stavka 1. osobito su:

u Republici Hrvatskoj o:

1. zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti,
2. mirovinskom i invalidskom osiguranju,
3. osiguranju za slučaj nezaposlenosti,
4. doplatku za djecu.

u Češkoj Republici o:

1. osiguranju u slučaju bolesti,
2. zdravstvenom osiguranju,
3. mirovinskom osiguranju i dodatku za pomoć i njegu,
4. državnoj socijalnoj potpori o dodatku za dijete te pripomoći u slučaju rođenja djeteta i pogrebnine,
5. zapošljavanju - ako se radi o propisima koji uređuju davanja u slučaju nezaposlenosti.

- (3) Ovaj se ugovor također odnosi na pravne propise kojima se mijenjaju ili dopunjuju postojeći pravni propisi iz stavka 2. ovoga članka. Ne odnosi se na pravne propise kojima se uvodi nova grana socijalnog osiguranja, osim ako se o tome postigne dogovor između nadležnih tijela. Ne odnosi se na sustave koji vrijede za žrtve rata i ratnih posljedica.
- (4) U odnosima između država ugovornica uzimat će se u obzir obveze koje proizlaze iz međunarodnih ugovora koje je druga država ugovornica zaključila s trećim državama, ako se radi o obvezama iz mirovinskog i invalidskog osiguranja.

Članak 3.

Ovaj se ugovor odnosi na:

- a) osobe, koje podliježu ili su podlijegale pravnim propisima jedne ili objiju država ugovornica,
- b) na druge osobe, ako njihova prava proizlaze od prava osoba iz odredbe slova a).

Članak 4.

Ne određuje li ovaj ugovor drukčije, pri primjeni pravnih propisa države ugovornice, osobe na koje se ovaj ugovor odnosi izjednačene su s njezinim državljanima.

Članak 5.

Ako nije ovim ugovorom određeno drukčije, prava na davanja, osim davanja za slučaj nezaposlenosti, ne smiju se odbiti, smanjiti, mijenjati, obustaviti ili ukinuti samo zbog toga što osoba ima prebivalište ili obavlja djelatnost na području druge države ugovornice.

ODJELJAK II.

Primjena pravnih propisa

Članak 6.

Na zaposlenike se primjenjuju pravni propisi države na čijem području zaposlenik obavlja djelatnost, ako u člancima 7. ili 8. nije određeno drukčije, ili ako prema članku 9. nije drukčije dogovoreno.

Članak 7.

- (1) Ako poslodavac, sa sjedištem na području jedne države ugovornice, pošalje zaposlenika na područje druge države ugovornice, na njega se, sve dok ne istekne 24 kalendarska mjeseca od trenutka upućivanja, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice kao da je još zaposlen na njezinom području.
- (2) Ako zaposlenika zrakoplovnog, željezničkog, cestovnog ili riječnog prometnog poduzeća, koje se bavi međunarodnim prometom na području objiju država ugovornica, poslodavac,

kojem je sjedište na području jedne države ugovornice, uputi na područje druge države ugovornice, na njega se primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice kao da je još zaposlen na njezinom području.

- (3) Za zaposlenika, upućenog na područje druge države ugovornice u smislu prethodnog stavka 1. i 2. ne smatra se zaposlenik koji ima prebivalište na području druge države ugovornice. To ne vrijedi ako zaposlenik ima u ugovoru navedeno mjesto obavljanja poslova na području prve države ugovornice.
- (4) Zaposlenici u državnim i javnim službama kao i osobe koje su s njima izjednačene, a izaslane su iz jedne države ugovornice u drugu državu ugovornicu, podliježu pravnim propisima države ugovornice koja ih je poslala.
- (5) Na članove posade pomorskog broda, kao i za ostalo osoblje zaposleno na brodu - ali ne privremeno - primjenjuju se pravni propisi države ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.

Članak 8.

- (1) Za članove diplomatskih i konzularnih predstavništava, te za privatnu poslogu članova tih predstavništava, koji su izaslani na područje druge države ugovornice, vrijede pravni propisi države ugovornice koja ih šalje.
- (2) Za zaposlenike iz stavka 1. koji nisu izaslani, vrijede pravni propisi države ugovornice na čijem su području zaposleni; u ovim slučajevima poslodavac je dužan pridržavati se obveza koje vrijede za poslodavca u državi dolaska. Ako su oni državljani druge države ugovornice mogu tijekom tri mjeseca, nakon početka zaposlenja, odabrati primjenu pravnih propisa druge države ugovornice.

Članak 9.

Na temelju zajedničkog zahtjeva poslodavca i zaposlenika ili osobe koja samostalno obavlja djelatnost, nadležna tijela država ugovornica mogu dogovorno utvrditi iznimke od primjene odredbi članaka 6. do 8. ovog ugovora.

ODJELJAK III.

Posebne odredbe za pojedine grane socijalnog osiguranja i davanja

Poglavlje prvo

Bolest i majčinstvo

Članak 10.

Ako je za stjecanje, održavanje ili ponovno uspostavljanje prava na davanje, prema pravnim propisima jedne od država ugovornica, potrebno određeno razdoblje osiguranja, nositelj osiguranja će uzeti u obzir, u potrebnoj mjeri i odgovarajuće razdoblje osiguranja koje je osiguranik stekao u skladu s pravnim propisima druge države ugovornice, pod uvjetom da se ona ne preklapaju.

Članak 11.

- (1) Osoba koja ima pravo na davanja u naravi, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, koristi na području druge države ugovornice, davanja u naravi od nositelja u mjestu boravka. Ta se davanja pružaju samo u potrebnom opsegu u slučaju da zdravstveno stanje te osobe zahtijeva neodgodivo pružanje davanja i to na teret nadležnog nositelja. Pojam neodgodivog davanja u naravi utvrdit će, Administrativnim sporazumom, nadležna tijela država ugovornica.
- (2) Uz suglasnost nadležnog nositelja osiguranja, mogu se osobi, za vrijeme boravka na području druge države ugovornice, pružiti davanja u naravi i iznad neophodnog opsega navedenog u prethodnom stavku.
- (3) Odobrenje protetskih pomagala i drugih davanja u naravi veće vrijednosti, ovisi uvijek od prethodnog odobrenja nadležnog nositelja prve države ugovornice, osim u slučajevima kada je davanje, zbog ugroženosti života i zdravlja osobe, potrebno i neodgodivo.
- (4) Ako u skladu s pravnim propisima jedne države ugovornice pravo na davanja, odnosno visina davanja u novcu ovisi od broja članova obitelji, nadležni nositelj osiguranja uzima u obzir i članove obitelji, koji imaju prebivalište na području druge države ugovornice.
- (5) Ako su, prema pravnim propisima obiju država ugovornica, uvjeti za pripomoć u slučaju rođenja djeteta, sukladno ovom ugovoru, zadovoljeni u svakoj od država ugovornica, pripomoć za rođenje djeteta isplaćuje država ugovornica, prema izboru korisnika prava.

Članak 12.

Korisnik mirovine iz sustava mirovinskog osiguranja jedne ili obiju država ugovornica podliježe pravnim propisima o zdravstvenom osiguranju države, na čijem području ima prebivalište. Pri tome se pri davanju mirovine, samo prema pravnim propisima druge države ugovornice, smatra ova mirovina, mirovinom prve države ugovornice.

Članak 13.

- (1) Nadležni nositelj jedne države ugovornice nadoknađuje nositelju druge države ugovornice njegove troškove za davanja pružena u smislu članka 11. ovog ugovora osim upravnih troškova.
- (2) Visinu troškova određenu za nadoknadu od strane nadležnog nositelja određuje nositelj koji je pružio davanja po cijenama obračunatim za davanja vlastitim osiguranicima.
- (3) Nadležna tijela dogovorit će tehnička pitanja o davanjima i nadoknadama troškova između nositelja država ugovornica. Radi administrativnog pojednostavljenja mogu dogovoriti da će za sve slučajeve ili za određenu skupinu slučajeva umjesto obračuna naknada za pojedine konkretne slučajeve, koristiti paušalna plaćanja.

Poglavlje drugo

Invalidske, starosne i obiteljske mirovine

Članak 14.

Ako pravni propisi jedne države ugovornice uvjetuju ostvarenje prava na stjecanje, održavanje ili ponovno uspostavljanje prava na davanje postojećim ili ostvarenim određenim razdobljem osiguranja, mora nadležni nositelj te države ugovornice, ako je to potrebno, uzeti u obzir i odgovarajuća razdoblja osiguranja navršena prema pravnim propisima druge države ugovornice kao da se radi o osiguranju u skladu s njezinim pravnim propisima.

Članak 15.

Ako su, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na davanja bez obzira na razdoblja osiguranja navršena prema pravnim propisima druge države ugovornice, nadležni nositelj prve države ugovornice određuje davanja isključivo na osnovi razdoblja osiguranja ostvarenih prema njezinim pravnim propisima.

Članak 16.

Ako se pravo na davanje, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, može ostvariti samo uzimajući u obzir razdoblja osiguranja u smislu pravnih propisa druge države ugovornice, ova se razdoblja uzimaju u obzir samo u potrebnom opsegu, pri čemu države ugovornice davanja određuju na sljedeći način:

Republika Hrvatska:

1. Davanja čija visina ovisi o dužini razdoblja osiguranja određuju se u visini koja pripada isključivo prema razdobljima osiguranja navršenim prema hrvatskim pravnim propisima;
2. Ako davanja nije moguće odrediti, prema točki 1., davanja se određuju u omjeru razdoblja osiguranja navršenih prema hrvatskim pravnim propisima i ukupno zbrojenih razdoblja.

Češka Republika:

1. Davanja, čija svota ovisi o dužini osiguranja određuju se isključivo u svoti razmjernoj razdoblju osiguranja, navršenom isključivo prema češkim pravnim propisima.
2. Davanja, odnosno njihovi sastavni dijelovi, čija visina ne ovisi o dužini razdoblja osiguranja, određuju se u omjeru razdoblja stečenih isključivo prema češkim pravnim propisima i 30 godina, ali najviše do pune svote davanja. To ne vrijedi za davanja, odnosno sastavne dijelove davanja koja se odobravaju za osiguranje minimalnih primanja.
3. Razdoblja, pribrajana razdobljima poslije nastanka invalidnosti za određivanje davanja uvjetovanih dugotrajnim lošim zdravstvenim stanjem i za određivanje davanja nadživjelima, vrednuju se u omjeru razdoblja osiguranja stečenih isključivo prema češkim pravnim propisima u odnosu na dvije trećine razdoblja koje je proteklo između 16. godine starosti dotične osobe i nastanka invalidnosti ili smrti, najviše pak do punog iznosa.

Članak 17.

- (1) Ako je razdoblje osiguranja, navršeno prema pravnim propisima jedne države ugovornice, kraće od 12 mjeseci i na temelju njega se ne ostvaruje pravo na davanje, nositelj te države ugovornice neće priznati davanje. Ova razdoblja uračunava nositelj

druge države ugovornice, kao da se radi o razdobljima osiguranja stečenim u skladu s njezinim pravnim propisima.

- (2) Ne iznosi li razdoblje osiguranja, navršeno prema pravnim propisima ni jedne od država ugovornica 12 mjeseci, te se na toj osnovi ne može steći pravo ni u jednoj od država ugovornica, sva ta razdoblja će uračunati nositelj one države ugovornice prema čijim bi se pravnim propisima uvjet razdoblja osiguranja ispunio zbrajanjem ovih razdoblja. Ako bi pravo na davanje, na taj način, bilo stečeno u objema državama ugovornicama, sva će razdoblja uzeti u obzir nositelj one države ugovornice prema čijim je pravnim propisima navršeno duže razdoblje osiguranja.
- (3) Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, svota davanja ovisi o broju članova obitelji, nadležni nositelj te države ugovornice uzima u obzir i članove obitelji koji imaju prebivalište na području druge države ugovornice.
- (4) Za utvrđivanje osnovice za izračunavanje davanja, razdoblja osiguranja, navršena prema pravnim propisima druge države ugovornice, isključuju se.

Članak 18.

- (1) Odredbe pravnih propisa jedne države ugovornice o smanjenju, privremenoj obustavi ili obustavi davanja, u slučaju njihovog poklapanja s ostalim davanjima, odnosno prihodima ili zbog obavljanja djelatnosti, primjenjuju se također na korisnike davanja stečenih prema pravnim propisima druge države ugovornice ili na osobe koje imaju primanja, odnosno obavljaju djelatnost na području druge države ugovornice.
- (2) Pravilo o smanjenju, privremenoj obustavi ili konačnoj obustavi davanja, prema stavku 1., ne primjenjuje se na istodobna davanja iste vrste zbog invalidnosti, starosti, nadživjelima kao i pri nesrećama na radu i profesionalnim bolestima koja daju nositelji obiju država ugovornica.
- (3) Ako bi se za usporednost davanja različitih vrsta trebalo istodobno smanjiti davanja, prema pravnim propisima obiju država ugovornica, to će se obaviti samo u visini polovice smanjenja, prema pravnim propisima svake od država ugovornica.
- (4) Primjena odredbi prethodnih stavaka ne može dovesti do smanjenja prava u odnosu na pravne propise o poklapanju davanja koji se primjenjuju prema državama s kojima nije sklopljen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju.

Članak 19.

Osobe koje, zbog svojeg dugotrajnog lošeg zdravstvenog stanja, nastalog prije navršene 18. godine života, nisu mogle biti osigurane potrebno razdoblje osiguranja, stječu pravo na punu češku invalidsku mirovinu, pod uvjetom da imaju stalni boravak na području Češke Republike.

Poglavlje treće

Nesreće na poslu i profesionalne bolesti

Članak 20.

Za odobravanje davanja u slučaju nesreće na poslu i profesionalne bolesti vrijede analogno odredbe o davanjima za slučaj bolesti i majčinstva, odredbe o invalidskim, starosnim i obiteljskim mirovinama kao i članci koji slijede.

Članak 21.

Davanja u slučaju nesreće na poslu i profesionalne bolesti isplaćuje nositelj one države ugovornice čijim pravnim propisima je osoba podlijegala u trenutku nesreće na poslu ili u razdoblju kada je posljednji put obavljala djelatnost koja je utjecala na nastanak profesionalne bolesti. Nositelj druge države ugovornice pruža samo ona davanja na koja bi bio obvezan u skladu s pravnim propisima te države ugovornice i prema ovom ugovoru u slučaju nesreća i bolesti uzrokovanih ostalim razlozima.

Članak 22.

Ako pravni propisi jedne države ugovornice propisuju da se davanja zbog profesionalnih bolesti pružaju samo kada je djelatnost koja može uzrokovati bolest bila obavljana u određenom minimalnom razdoblju, nadležni nositelj te države ugovornice uzima u obzir, ako je to potrebno, i razdoblja obavljanja te djelatnosti tijekom vremena kada su za profesionalnu bolest vrijedili pravni propisi druge države ugovornice.

Članak 23.

Osoba, koja je primala, odnosno prima davanja na osnovi profesionalne bolesti na teret nadležnog nositelja jedne države ugovornice i poslije je obavljala djelatnost, koja također, prema pravnim propisima druge države ugovornice može uzrokovati profesionalnu bolest, ostvaruje pravo na davanja zbog pogoršanja bolesti pri nositelju druge države ugovornice, pri čemu:

- a) nositelj prve države ugovornice ostaje u obvezi pružanja davanja prema svojim pravnim propisima, bez obzira na pogoršanje bolesti, i
- b) nositelj druge države ugovornice odobrava davanje u visini razlike između davanja koje bi pripadalo nakon pogoršanja bolesti i davanja koje bi pripadalo prema pravnim propisima te države ugovornice prije pogoršanja bolesti.

Članak 24.

O svakoj nesreći na poslu, koja se dogodi državljaninu jedne države ugovornice zaposlenom na području druge države ugovornice, a uzrokovala je ili bi mogla uzrokovati smrt zaposlenika, nadležni će nositelj, bez odlaganja, izvijestiti diplomatsko ili konzularno predstavništvo prve države ugovornice.

Poglavlje četvrto

Pogrebnina

Članak 25.

Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice ovisi stjecanje, održanje ili ponovno uspostavljanje prava na pogrebninu od uvjeta određenog razdoblja osiguranja, nadležni nositelj te države ugovornice, ako je to potrebno, uzima u obzir i razdoblja osiguranja navršena prema pravnim propisima druge države ugovornice.

Članak 26.

- (1) Nadležni nositelj jedne države ugovornice odobrava pogrebninu u skladu s vlastitim pravnim propisima i u slučaju da je osoba preminula na području druge države ugovornice.
- (2) Odredba prethodnog stavka vrijedi i za slučaj ako je smrt nastupila zbog nesreće na poslu, odnosno profesionalne bolesti.

Članak 27.

Ako se pravo na pogrebninu stekne prema pravnim propisima obiju država ugovornica, za odobrenje pogrebne nadležan je nositelj one države ugovornice čijim je pravnim propisima pokojnik podlijegao kao zaposlenik u trenutku smrti ili države ugovornice na čijem je području kao nezaposlena osoba imao prebivalište.

Poglavlje peto

Nezaposlenost

Članak 28.

- (1) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, stjecanje, održavanje ili ponovno uspostavljanje prava na davanja za nezaposlenost, uvjetovano određenim razdobljem osiguranja, nadležni nositelj te države ugovornice uzima, ako je to potrebno, u obzir i razdoblje osiguranja navršeno prema pravnim propisima druge države ugovornice.
- (2) Uvjet za stjecanje prava na davanja od nositelja države ugovornice, čijim je pravnim propisima nezaposlena osoba posljednji put podlijegala, je da je u posljednjih 12 mjeseci, prije stjecanja prava na davanja, ta osoba bila najmanje 26 tjedana osigurana za slučaj nezaposlenosti prema pravnim propisima te države ugovornice.
- (3) Uvjet najmanjeg razdoblja od 26 tjedana, utvrđen u prethodnom stavku, ne vrijedi za one nezaposlene osobe čije je zaposlenje bilo predviđeno na duži rok, ali je bez njihove krivnje, ranije prekinuto, ili koje imaju prebivalište na području države ugovornice prema čijim pravnim propisima ostvaruju pravo na davanja.

Članak 29.

- (1) Ako pravo na davanja za nezaposlenost, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, stekne osoba koja ima prebivalište na području druge države ugovornice, davanja će isplaćivati nadležni nositelj prve države ugovornice prema njegovim pravnim propisima, uz pretpostavku, da osoba, sukladno propisima o boravku stranaca, ostaje na području te države ugovornice na raspolaganju njezinom nositelju, u mjestu posljednjeg

zaposlenja i ispunjava ostale uvjete koji vrijede za osobe koje imaju prebivalište u toj državi ugovornici.

- (2) Trajanje isplaćivanja davanja za nezaposlenost od strane nositelja jedne države ugovornice se smanjuje za ono razdoblje za koje je osoba primala ta davanja od nositelja druge države ugovornice, unutar posljednjih 12 mjeseci prije ostvarivanja prava na davanja, kod nositelja prve države ugovornice.

Poglavlje šesto

Obiteljska davanja

Članak 30.

Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, stjecanje, održavanje ili ponovno uspostavljanje prava na obiteljska davanja, uvjetovano određenim razdobljem osiguranja, nadležni nositelj te države ugovornice, ako je to potrebno, uzima u obzir i razdoblje osiguranja, navršeno prema pravnim propisima druge države ugovornice.

Članak 31.

Ako su, prema pravnim propisima svake od država ugovornica, ispunjeni uvjeti za obiteljska davanja u svakoj od država ugovornica, davanja će se isplaćivati prema pravnim propisima države ugovornice prema prebivalištu djeteta.

ODJELJAK IV.

Razne odredbe

Članak 32.

- (1) Nadležna tijela država ugovornica utvrdit će postupak i poduzeti mjere za primjenu ovog ugovora.
- (2) Nadležna će tijela posebice:
  - a) zaključiti administrativni sporazum o primjeni ovog ugovora,
  - b) međusobno se informirati o promjenama pravnih propisa država ugovornica,
  - c) odrediti tijela za vezu radi lakšeg komuniciranja između nositelja obiju država ugovornica.

Članak 33.

- (1) Nositelji, nadležna tijela i sudovi država ugovornica pružaju si međusobnu pomoć pri primjeni ovog ugovora, kao da se radi o primjeni njihovih vlastitih pravnih propisa. Pomoć je besplatna.
- (2) Nositelji će međusobno priznavati dokumente koje izdaju nadležna tijela druge države ugovornice, ali o zdravstvenom stanju, odnosno stupnju invalidnosti, konačno odlučuje

nositelj države ugovornice koja je nadležna za pružanje davanja. Pri tome može uzeti u obzir nalaze i stručna mišljenja liječnika koje je dobio od nositelja druge države ugovornice.

- (3) Liječničke preglede, predviđene pravnim propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju jedne države ugovornice, osoba koje borave na području druge države ugovornice, obavljat će, na zahtjev nadležnog nositelja, nositelj u mjestu boravka tih osoba na području druge države ugovornice, u skladu sa svojim pravnim propisima bez međusobnog nadoknađivanja troškova.

Članak 34.

- (1) Oslobođanje ili smanjenje upravnih pristojbi, predviđeno pravnim propisima jedne države ugovornice za pismena i druge dokumente, koje je prema njezinim pravnim propisima potrebno priložiti, vrijedi i za odgovarajuća pismena i druge dokumente koji se prilažu prema pravnim propisima druge države ugovornice pri primjeni ovog ugovora.
- (2) Nadležna tijela ili nositelji država ugovornica neće zahtijevati ovjeravanje od diplomatskog, odnosno konzularnog predstavništva pismena i drugih dokumenata koje je potrebno predočiti u skladu s ovim ugovorom.

Članak 35.

- (1) Nositelji, nadležna tijela i sudovi jedne države ugovornice ne smiju odbiti podneske i druga pismena zato što su napisana na službenom jeziku druge države ugovornice ili na engleskom jeziku.
- (2) Pri primjeni ovog ugovora nositelji, tijela i sudovi mogu međusobno komunicirati kao i sa zainteresiranim osobama, odnosno njihovim opunomoćenicima izravno ili putem tijela za vezu na svojim službenim jezicima ili na engleskom jeziku.

Članak 36.

Diplomatska i/ili konzularna predstavništva država ugovornica mogu se izravno obraćati nadležnim tijelima, nositeljima i tijelima za vezu druge države ugovornice, radi pribavljanja obavijesti i zaštite interesa državljana svoje države, a mogu ih i zastupati bez posebne punomoći.

Članak 37.

- (1) Zahtjevi, izjave i žalbe, koje se podnose, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, u određenom roku upravnom tijelu, sudu ili nositelju, smatraju se podnijetim u roku, ako su u istom roku podnijeti upravnom tijelu, sudu ili nositelju druge države ugovornice.
- (2) Zahtjev za davanje, podnijet prema pravnim propisima jedne države ugovornice, vrijedi istodobno i kao zahtjev podnijet za odgovarajuće davanje, prema pravnim propisima druge države ugovornice. To ne vrijedi, ako podnositelj zahtjeva izričito zatraži da

priznanje davanja zbog starosti, prema pravnim propisima druge države ugovornice, bude odgođeno.

Članak 38.

- (1) Ovršne odluke sudova, ovršna rješenja, te dokazi o neplaćanju (pismena) nositelja ili nadležnih tijela jedne države ugovornice o doprinosima i drugim potraživanjima iz socijalnog osiguranja priznaju se i u drugoj državi ugovornici.
- (2) Priznavanje se može odbiti jedino ako se protivi javnom poretku one države ugovornice u kojoj bi se odluka ili pismena trebala priznati.
- (3) Na osnovi odluka i pismena, priznatih prema stavku 1. provodi se ovrha u drugoj državi ugovornici. Ovršni postupak odgovarajućih odluka ili pismena provodi se prema pravnim propisima koji vrijede za ovrhu odgovarajućih odluka i pismena donijetih u onoj državi ugovornici na čijem se području provodi ovrha. Primjerak odluke ili pismena mora sadržavati potvrdu o njezinoj ovršnosti (klauzula ovršnosti).
- (4) Uzajamna pomoć nositelja pri primjeni stavaka 1. do 3. ovoga članka ne uključuje zastupanje u sudskom postupku.

Članak 39.

U slučajevima kada je nadležni nositelj jedne države ugovornice obvezan isplaćivati davanja u novcu osobi koja ima prebivalište na području druge države ugovornice, svota davanja izražava se u valuti prve države ugovornice.

Članak 40.

U slučajevima kada je nadležni nositelj jedne države ugovornice, sukladno ovom ugovoru, obvezan nadoknaditi troškove za davanja nositelju druge države ugovornice, svota duga izražava se u valuti druge države ugovornice koja je pružila davanja.

Članak 41.

Isplate na osnovi ovog ugovora iz jedne u drugu državu ugovornicu obavljaju se u konvertibilnim valutama.

Članak 42.

- (1) Ako je nositelj jedne države ugovornice isplatio novčana davanja u većoj svoti nego što korisniku prava pripada, preplaćena svota može se na zahtjev i u korist nositelja prve države ugovornice nadoknaditi iz zaostataka odgovarajućeg davanja priznatog prema pravnim propisima druge države ugovornice.
- (2) Isplati li nositelj jedne države ugovornice nedoprinosna davanja za razdoblje za koje će se naknadno utvrditi pravo na davanje u novcu, prema pravnim propisima druge države ugovornice, nositelj druge države ugovornice nadoknadit će nositelju prve države

ugovornice, na njegov zahtjev, iz zaostatka novčanog davanja, svotu za nedoprinosa davanja koja su pružena korisniku prava.

Članak 43.

- (1) Ako osoba kojoj prema pravnim propisima jedne od država ugovornica pripadaju davanja za štetu, koja je nastala na području druge države ugovornice prema njezinim pravnim propisima, ima pravo na naknadu štete od treće osobe, pravo na naknadu štete prenosi se na nositelja prve države ugovornice koja je dužna izvršiti obavezu prema važećim pravnim propisima za nju, druga država ugovornica priznat će ovaj prijenos prava.
- (2) Ako prema odredbi stavka 1. nositelji obiju država ugovornica imaju pravo na naknadu štete na temelju istog slučaja pretrpljene štete, oni se smatraju suvjerovnicima. Treća osoba može prava prenesena prema stavku 1. namiriti prema obojici nositelja plaćanjem jednomu od njih. U međusobnom odnosu nositelji su obvezni izvršiti djelomična međusobna izravnavanja u omjeru prema visini davanja koja trebaju pružati.

Članak 44.

- (1) Razlike i sporove koji nastanu pri primjeni ovoga ugovora rješavaju nadležna tijela država ugovornica uzajamnim dogovorom.
- (2) Ako se ne postigne dogovor prema prethodnom stavku prijeporni slučaj riješit će se diplomatskim putem.

ODJELJAK V.

Prijelazne i zaključne odredbe

Članak 45.

- (1) Na ovom se ugovoru ne temelje nikakva prava na davanja za razdoblje prije njegovog stupanja na snagu.
- (2) Ovaj se ugovor odnosi i na osigurane slučajeve koji su nastali prije njegovog stupanja na snagu osim slučajeva ostvarivanja prava na jednokratne isplate.
- (3) Za utvrđivanje prava na davanja, prema ovom ugovoru, uzimaju se u obzir i razdoblja osiguranja ostvarena prije stupanja na snagu ovog ugovora.
- (4) Ovaj ugovor ne vrijedi za prava koja se smatraju namirenima putem vraćenih doprinosa.

Članak 46.

Prijašnje odluke donijete u područjima koja se uređuju ovim ugovorom nisu zapreka primjeni ovog ugovora.

Članak 47.

Prava koja se mogu ostvariti na osnovi prijašnjih osiguranih slučajeva, prema članku 45. stavku 2., rok za njihovo ostvarenje i rokovi zastare, započinju u skladu s pravnim propisima država ugovornica najranije danom stupanja na snagu ovog ugovora.

Članak 48.

- (1) Ovaj ugovor podliježe ratifikaciji. Ratifikacijske isprave razmijenit će se u _____.
- (2) Ovaj ugovor stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon dana razmjene ratifikacijskih isprava.
- (3) Danom stupanja na snagu ovog ugovora u odnosima između obiju država ugovornica prestat će vrijediti Konvencija između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Čehoslovačke Republike o socijalnom osiguranju potpisana u Beogradu dana 22. svibnja 1957.

Članak 49.

- (1) Ovaj se ugovor sklapa na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica, međutim, može Ugovor otkazati pisano, diplomatskim putem najmanje 6 mjeseci prije isteka tekuće kalendarske godine, pri čemu Ugovor prestaje vrijediti 31. prosinca te godine.
- (2) U slučaju otkazivanja ovog ugovora prava stečena na temelju njegovih odredaba traju i dalje.

Sastavljeno u _____ dana _____ u dva izvornika, svaki na hrvatskom jeziku i češkom jeziku, pri čemu oba teksta imaju jednaku pravnu snagu.

Za Republiku Hrvatsku

Za Češku Republiku